

ΓΚΑΛΜΠΡΕΪΘ ΣΤΗΝ «Κ»

«Δεν ήταν σίγουρο ότι θα μένατε στην Ε.Ε.»

Μια νέα διάσταση στην εμπλοκή που θα προκαλούσε η εφαρμογή του Σχεδίου Χ στη χώρα δίνει σήμερα, μιλώντας στην «Κ», ο βασικός συντάκτης του, Τζέιμς Γκάλμπρεϊθ.

Αφού τονίζει ότι «μας ανησυχούσαν βαθύτατα οι πιθανές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες του εγχειρήματος», παραδέχεται ότι αβεβαιότητα υπήρχε -και από νομικής απόψεως- ως προς το μέλλον της Ελλάδας στην Ε.Ε. **Σελ. 6**

Μας ανησυχούσε η εμπλοκή του στρατού

Ο Αμερικανός οικονομολόγος Τζέιμς Γκάλμπρειθ δηλώνει στην «Κ» ότι δεν λυπάται που δεν ενεργοποιήθηκε το Σχέδιο Χ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

«Βαθιά προβληματισμένος», για τις πιθανές συνέπειες της εμπλοκής του στρατού για την τήρηση της τάξης σε περίπτωση μετάβασης σε εθνικό νόμισμα, δηλώνει στην «Κ» ο Τζέιμς Γκάλμπρειθ. Ο καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Τέξας και βασικός συντάκτης του Σχεδίου Χ για τη διαχείριση της εξόδου της Ελλάδας από την Ευρωζώνη επί ημερών Γιάννη Βαρουφάκη, παραδέχεται ότι η χρήση των Ενόπλων Δυνάμεων δημιουργούσε κίνδυνο αυταρχικής στροφής στην Ελλάδα. «Μας ανησυχούσαν βαθύτατα οι πιθανές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες του εγχειρήματος», λέει στην «Κ». Ισχυρίζεται, πάντως, ότι κανείς από το υπουργείο Άμυνας δεν συμμετείχε στις διαβουλεύσεις της ομάδας υπό τον συντονισμό του.

«Ο Γιάννης μου ζήτησε να βοηθήσω στον συντονισμό μιας ομάδας που θα μελετούσε το θέμα αυτό στα μέσα Μαρτίου», αναφέρει (μέσω email) ο Αμερικανός καθηγητής. «Είχα καταλάβει ότι εφάρμοζε εντολή του πρωθυπουργού».

Ο κ. Γκάλμπρειθ ολοκλήρωσε τη μελέτη περί Grexit στις αρχές Μαΐου, οπότε και παρουσίασε στον κ. Βαρουφάκη το πόρισμά του, που περιελάμβανε όλα εκείνα τα ανατριχιαστικά που αποκαλύπτει στο βιβλίο του. «Εξ όσων γνωρίζω, το πόρισμα εκείνο ήταν το τέλος της άσκησης. Δεν συναντήθηκα με τον πρωθυπουργό και δεν έλαβα γνώση για το περιεχόμενο περαιτέρω συζητήσεων επί του θέματος», λέει στην «Κ». Το Σχέδιο Χ πάντως υπήρξε αντικείμενο συζήτησης μεταξύ Τσίπρα και Βαρουφάκη.

Το δεύτερο κενό

Ο άτυπος σύμβουλος του τότε υπουργού Οικονομικών παραδέχεται στο βιβλίο του («Καλώς όρισες στη μαρτυρική αρένα», Εκδόσεις Πατάκη) ότι ήταν ασαφές αν υπήρχε τρόπος να εξέλθει η Ελλάδα από την Ευρωζώνη χωρίς να φύγει ταυτόχρονα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. «Θέσαμε το ζήτημα της σχέσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση στους νομικούς μας», λέει στην «Κ». «Η απάντησή τους ήταν ότι το ζήτημα ήταν νομικά αβέβαιο. Ήταν κι αυτό ένα από τα πολλά πράγματα που μας προβληματίσαν».

Αυτό δεν σημαίνει ότι είχε δικίο ο Γιάννης Στουρνάρας όταν προειδοποιούσε πέρυσι τον Ιούνιο ότι χωρίς συμφωνία κινδύνευε η θέση της χώρας στο ευρώ – προειδοποίηση για την οποία δέχθηκε άγρια επίθεση από οπαδούς του κ. Βαρουφάκη στα ΜΜΕ; Ο κ. Γκάλμπρειθ αποφεύγει να απαντήσει. «Όλες οι προσπάθειες του υπουργείου Οικονομικών είχαν στόχο την επίτευξη

συμφωνίας, εντός του ευρώ και εντός της Ε.Ε. Η κυβέρνηση ήταν –και παραμένει– φιλοευρωπαϊκή».

Ο κ. Γκάλμπρειθ διαφεύγει ότι ο κ. Βαρουφάκης, σε συνεννόηση με τον κ. Τσίπρα, απειλούσε τους Ευρωπαίους με έξοδο της Ελλάδας από το ευρώ στις συνεδριάσεις του Ευρογρουπ – κάτι που ο ίδιος ο πρώην υπουργός είχε πει τον περασμένο Μάιο σε συνέντευξή του σε ελληνικό διαδικτυακό μέσο.

Η «άδικη» μομφή

Αντιθέτως, ο Αμερικανός καθηγητής ήταν παρών στη συνάντηση Βαρουφάκη - Σόιμπλε στις 8 Ιουνίου στο Βερολίνο, όπου η πρόταση για Grexit προήλθε (όχι για πρώτη φορά) από την άλλη πλευρά. Ο κ. Βαρουφάκης, σύμφωνα με τον κ. Γκάλμπρειθ, «είπε ότι δεν είχε εντολή να συζητήσει κάτι τέτοιο και ότι γνώριζε πως ούτε ο κ. Σόιμπλε είχε τέτοια εντολή. Το γνωρίζαμε αυτό γιατί το είχε πει ευθέως η καγκελάριος Μέρκελ στον Αλέξη Τσίπρα».

“
Θέσαμε το ζήτημα της σχέσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση στους νομικούς μας. Η απάντησή τους ήταν ότι το ζήτημα ήταν νομικά αβέβαιο.

Κατόπιν της παρατήρησης αυτής, το θέμα δεν συζητήθηκε περαιτέρω».

Ο κ. Γκάλμπρειθ χαρακτηρίζει «άδικη» τη μομφή ότι ο κ. Βαρουφάκης κατ'άφευγε με την προσέγγισή του στη διαπραγμάτευση, και παρά την ορθότητα των επιχειρημάτων του, να αποξενώσει όλα τα μέλη του Ευρογρουπ. «Δεν υπήρξε ποτέ κανένα στοιχείο ευελιξίας από την πλευρά των πιστωτών, σε κανέναν επίπεδο. Η μόνη ελπίδα για επιτυχία βρισκόταν στο “πολιτικό επίπεδο” – δηλαδή σε άμεσες διαπραγματεύσεις μεταξύ του κ. Τσίπρα και της κ. Μέρκελ ή ίσως μεταξύ των Βαρουφάκη - Σόιμπλε».

Στις 28 Ιουνίου του 2015, ημερομηνία έκδοσης της ΠΝΠ για τους ελέγχους στην κίνηση κεφαλαίων, ο κ. Βαρουφάκης, ως γνωστόν, είχε προτείνει την υιοθέτηση ενός παράλληλου συστήματος πληρωμών, την εθνικοποίηση της Τράπεζας της Ελλάδος και το χρεοστάσιο προς την ΕΚΤ – βασικά συστατικά στοιχεία του Σχεδίου Χ. Δεν ήταν εξαιρετικά ανεύθυνα αυτή η εισήγηση, δεδομένου του ότι τόσο ο ίδιος όσο και ο κ. Γκάλμπρειθ έχουν

«Μας ανησυχούσαν βαθύτατα οι πιθανές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες του εγχειρήματος», λέει στην «Κ» ο Τζέιμς Γκάλμπρειθ, βασικός συντάκτης του Σχεδίου Χ για τη διαχείριση της εξόδου της Ελλάδας από την Ευρωζώνη επί ημερών Γιάννη Βαρουφάκη.

παραδεχθεί ότι δεν υπήρχε καμία επιχειρησιακή ετοιμότητα για διαχείριση της εξόδου από το ευρώ; Δεν άνοιγε διάπλατα τον δρόμο προς το Grexit;

«Δεν δέχομαι τη βάση επί της οποίας θέτετε το ερώτημα», απαντά, επαναλαμβάνοντας ότι ο στόχος του κ. Βαρουφάκη ήταν μια καλύτερη συμφωνία εντός του ευρώ, «αποφεύγοντας την ανοικτή σύγκρουση με την Ευρώπη».

Παραμένει, φυσικά, το ερώτημα τι θα συνιστούσε ανοικτή σύγκρουση με την Ευρώπη αν όχι η εθνικοποίηση της ΤτΕ και η αθέτηση πληρωμών προς την ΕΚΤ – και πώς στις συνθήκες αυτές, και μετά την υιοθέτηση ενός παράλληλου συστήματος πληρωμών, θα μπορούσε να αποτραπεί η έξοδος από το ευρώ.

Την ίδια εκείνη ημέρα, όπως αποκάλυψε την περασμένη εβδομάδα η «Κ», ο κ. Βαρουφάκης επανέλαβε εισήγηση που είχε κάνει προς τον πρωθυπουργό μαζί με τον Τζεφ Σακς για μια νομοθετική των κεφαλαιακών ελέγχων, ώστε να μην αναλάβει η κυβέρνηση την πολιτική ευθύνη για το κλείσιμο των τραπεζών. Ο κ. Γκάλμπ

ρειθ σημειώνει ότι δεν ήταν στην Αθήνα εκείνη τη μέρα για να συμμετάσχει στις διαβουλεύσεις, αλλά αναφέρει ότι «η ΕΚΤ είχε λάβει την απόφαση» για τους κεφαλαιακούς ελέγχους αρνούμενη να αυξήσει το όριο του ΕΛΑ. «Δεν υπήρχε άλλη επιλογή στη φάση αυτή».

Ο κ. Γκάλμπρειθ δηλώνει ότι δεν λυπάται που δεν ενεργοποιήθηκε το Σχέδιο Χ. Ερωτώμενος γιατί, απαντά διπλωματικά: «Δεν είναι η θέση μου να κρίνω τις αποφάσεις της ελληνικής κυβέρνησης».

Και ο... ετερόδοξος

Ο κ. Γκάλμπρειθ ήταν ο στενότερος συνεργάτης του κ. Βαρουφάκη εντός ενός ευρύτερου ασερισμού εναλλακτικών οικονομολόγων που πλασιώσαν

“
Δεν υπήρξε ποτέ κανένα στοιχείο ευελιξίας από την πλευρά των πιστωτών, σε κανένα επίπεδο. Η μόνη ελπίδα για επιτυχία βρισκόταν στο «πολιτικό επίπεδο».

τον υπουργό Οικονομικών ή συμμερίζονταν τις ιδέες του. Ένας άλλος κρίσιμος συνδεδετικός κρίκος μεταξύ του κ. Βαρουφάκη και του παράλληλου νομισματοσώτη ήταν ο Σπύρ Κιν. Ο Αυστραλός κ. Κιν, επιστήθιος φίλος του κ. Βαρουφάκη, που αυτοπροσδιορίζεται ως «ετερόδοξος» οικονομολόγος, δήλωνε πέ

ρυστο το καλοκαίρι στην «Κ», μετά την απογοητευτική Βαρουφάκη: «Πιστεύω όμως ότι η Ελλάδα –καθώς και όλες οι χώρες που υποφέρουν στο ευρώ– πρέπει να υιοθετήσουν παράλληλα νομίσματα. Το ζωτικό μειονέκτημα του ευρώ είναι ότι αποτρέπει κυβερνήσεις από το να τυπώνουν αρκετά ευρώ ώστε να τονώσουν την οικονομική δραστηριότητα».

Ο Σπύρ Κιν βρίσκεται στο επίκεντρο ενός κύκλου που, είτε άμεσα (ως σύμβουλοι) είτε έμμεσα (με ιδέες και προτάσεις που δημοσιεύει), επηρέασε καθοριστικά το Σχέδιο Χ. Οι περισσότεροι εξ' αυτών ανήκουν στις τάξεις των μετα-κείνσιανων οικονομολόγων. Πρόκειται για μια αντισυμβατική σχολή, για αντάρτες εναντίον της οικονομικής επιστήμης, που περιοριζόταν μέχρι

πρότινος σε επιδρομές κατά του τακτικού στρατού μέσω blogs και εργασιών σε εναλλακτικές επημερήσεις. Η διεθνής κρίση που ξέσπασε το 2008-9 και η εσωτερική αναταραχή που προκάλεσε στα τμήματα Οικονομικών των πανεπιστημίων τους έδωσε περισσότερη δημοσιότητα. Ωστόσο μέχρι την κατάληψη της εξουσίας από τον ΣΥΡΙΖΑ και τον διορισμό του Γ. Βαρουφάκη στο υπουργείο Οικονομικών, δεν είχαν ποτέ την ευκαιρία να δοκιμάσουν τα νομισματικά τους πειράματα στην πραγματική οικονομία μιας ανεπτυγμένης χώρας.

Μέσω του Κιν, που είναι στενός φίλος και των δύο, ο Γ. Βαρουφάκης γνώρισε το 1997 τον Τροντ Αντρεσεν, έναν ιδιορρυθμό Νορβηγό που είναι σήμερα επικεφαλής καθηγητής της Επιστήμης της Κυβερνητικής (Cybernetics) στο Ινστιτούτο Επιστήμης και Τεχνολογίας της Νορβηγίας. Με δεκαετίες συμμετοχής σε πολιτικές και δημοσιογραφικές πρωτοβουλίες της άκρας Αριστεράς, θιασώτης κι αυτός (όπως ο Κιν) της «δυναμικής οικονομικής ανάλυσης», ο Αντρεσεν ασχολείται –εντατικά τα τελευταία έξι χρόνια– με την ανάπτυξη συστημάτων παράλληλων νομισμάτων. Εντός του 2015, είχε καταθέσει σειρά λεπτομερών προτάσεων για την εισαγωγή παράλληλου νομισματοσώτη στην Ελλάδα (η τελευταία, τον Αύγουστο του 2015, είχε τίτλο «ΣΥΡΙΖΑ, μπορείτε να το κάνετε αυτό – και μπορείτε να το κάνετε τώρα»).

Οι μυστικές συσκέψεις

Ο Αντρεσεν είχε δηλώσει τότε στην «Κ» ότι έχει συνομιλήσει με άτομα που συμμετείχαν σε συσκέψεις με μέλη της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ για τη διαχείριση της κρίσης ρευστότητας, αλλά δεν είχε αποκαλύψει με ποιους. Ο ίδιος ο κ. Γκάλμπρειθ, σε ερώτηση για το αν είχε επαφές με τους προαναφερθέντες, είχε αναφέρει ελλειπτικά ότι στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας «διαβάζαμε ό,τι βρισκαμε στα εισερχόμενα».

Ο Αμερικανός καθηγητής είχε ισχυριστεί ότι δεν είχε διαβάσει την πρόταση του Νορβηγού «προφήτη» του παράλληλου νομισματοσώτη, αλλά ότι είχε εξετάσει άλλες παρόμοιες. Σημείωνε δε ότι εργαλεία παράλληλης ρευστότητας «εξέδωσαν και το Ντιτρόιτ και η Καλιφόρνια, χωρίς να προκύπτει κάποιο ζήτημα “εξόδου” από το δολάριο». Είχε αμελήσει φυσικά να αναδείξει την κρίσιμη διαφορά μεταξύ μιας κυρίαρχης χώρας, της οποίας αρκετοί εταίροι, καθώς και ικανός αριθμός κυβερνητικών στελεχών, επιθυμούσαν την έξοδο, και δύο πολιτειών των ΗΠΑ, που παρά τις χρηματοοικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπιζαν, δεν διανοήθηκε ποτέ κανείς να προτείνει την απόσχισή τους ως λύση.